

Den Skriftsagkyndige, hans Opgave og Metode.

Af Kontorchef A. FRÆMOHS.

Skriftsagkundskaben har ikke kunnet glæde sig ved at være dyrket med nogen særlig Iver eller Interesse her hjemme. Emnets litterære Behandling indskrænker sig til en Afhandling af afdøde Johannes Marer: »Grafologien i Retsplejens Tjeneste« i Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen og praktisk Strafferet 1898, nogle Avisartikler af samme Forfatter samt 2 Artikler i nærværende Tidsskrifts Aargang 1922: »Anvisning angående anskaffandet af skriftprov för skriftjämförelse i kriminella och civila saker« af den svenske Skriftekspert Filip Holmqvist og Olaf Haacks Meddelelse om nyere Forsøg med Skriftmaalinger. Af oversat Litteratur findes, saa vidt vides, kun et lille, forældet og i det hele ikke særlig værdifuldt Afsnit i den af Vitus Ingerslev i 1899 udgivne Oversættelse af Hanns Gross' Haandbog for Undersøgelsesdommere (»Forbrydelsers Efterforskning og Opdagelse«). Med Fagets praktiske Udøvelse har det været lige saa smaat bevendt; vel saa man i Dr. Neels Sag (U. f. R. 1922, S. 498) Antallet af praktiserende danske Skriftsagkyndige naa helt op til tre, men uheldigvis delte de sig i to Lejre, der kom til stik modsatte Resultater, et Fænomen, der ogsaa andetsteds er forekommet ikke helt sjældent — bl. a. vil det erindres fra Dreyfussagen — og som selvfølgelig i høj Grad har svækket Tilliden til Skriftsagkundskaben.

Det maa dog ikke glemmes, at en i og for sig god Sag ofte forplumres af en Fuser eller Dilettant, og at det ogsaa

her er troligt, at det er nogle af Fagets Udøvere, der er noget at udsætte paa, og ikke Faget selv.

Den moderne Skriftsagkundskab, der kun er en Snes Aar gammel, har sit Udspring fra Grafologien, efter at denne i Frankrig og navnlig i Tyskland var blevet underkastet en videnskabelig, kritisk Prøvelse. I Tyskland, og for Resten ogsaa andetsteds, havde Domstolene tidligere fortrinsvis benyttet Skrivelærere, Kontor- og Arkivembedsmænd som Skriftkyndige, idet disse formodedes ifølge deres Livsstilling at have særlig Forstand paa Skrift og Skriftformer. I Virkeligheden mødte disse »Sagkyndige« for en stor Del ganske uden de nødvendige Forudsætninger for at kunne løse de forelagte Opgaver, og deres mange indbyrdes modstridende eller fejlagtige Skøn bragte Skriftsagkundskaben i en saadan Miskredit hos Dommere og Publikum, at den nærmest betragtedes som Humbug og i hvert Fald ganske uegnet til at være Basis for en Domsafgørelse, da Sagen blev taget op af Grafologerne.

Disse mødte som Helhed med langt bedre Forudsætninger for at kunne afgive et paalideligt og velbegrundet Skøn. Den uddannede Grafolog var vant til at agte paa psykiske og fysiologiske Ejendommeligheders Udtryk i Haandskriften, og gennem talrige videnskabelig kontrollerede Eksperimenter og den foreliggende Litteratur kendte han til skriftlige Særegenheders mer eller mindre hyppige Forekomst og deres Begrundelser; de forstillede Haandskrifter — de, der netop saa ofte forekommer i de Sager, hvortil den Skriftsagkyndige hidkaldes — og deres Ledsagefænomener var endelig for Grafologen et kendt og studeret Fænomen, medens det for Kontormanden var et terra incognita.

Det varede da ejheller ret mange Aar, før det var grafologisk uddannede Folk, der benyttedes som edsvorne Skrifteksperter ved de fleste af de tyske Domstole; og samtidig blev Emnet optaget til indgaaende teoretisk Behandling. Det i 1896 stiftede »Deutsche graphologische Gesellschaft« i München optog i sine Tidsskrifter »Graphologische Monats-

hefte« og »Graphologische Praxis« Afhandlinger og Meddelelser om Skriftekspertisen og i 1907 begyndte Dr. Georg Meyer og Dr. H. Schneickert Udgivelsen af »Archiv für gerichtliche Schriftuntersuchungen und verwandte Gebiete«, hvoraf dog kun kom eet Bind. Yderligere findes nu en hel Litteratur om Emnet baade paa tysk, fransk og engelsk, dels i selvstændige Arbejder, dels i juridiske Fagtidsskrifter.

Det maa dog fremhæves, at selv om Skriftsagkundskaben har sit Ophav i Grafologien, har den i sin Anvendelse intet at gøre med denne, der defineres som Læren om af et Menneskes Haandskrift at slutte sig til dets Karakter og sjælelige Beskaffenhed.

I det følgende skal det nu forsøges i al Korthed til Orientering at give Svar paa de to Spørgsmaal: Hvilken Skriftekspertens Opgave er og hvilken hans Metode, idet Redegørelsen særlig bygges over den foreliggende tyske Litteratur.

Ved Skriftekspertise eller Skriftsagkundskab forstås i Almindelighed den Sagkundskab, der paa Grundlag af et givet Skriftmateriale, hvis Ophavsmand kendes, sætter i Stand til at skønne over, om Ophavsmanden til et forelagt Skriftstykke er identisk eller ikke-identisk med det givne Skriftmateriale.

Skriftsagkundskaben vil herefter særlig finde Anvendelse i Sager vedrørende Dokumentfalsk og Ærefornærmelser ved pseudonyme og anonyme Breve, hvor der foreligger Mistanke mod en eller flere bestemte Personer; ligeledes vil der kunne blive Anvendelse for den Skriftsagkyndige, hvor der foreligger pseudonyme og anonyme Breve til Myndighederne indeholdende Angivelser, Sigtelser eller Tilstaaelser; fremdeles i Sager om Pengeafpresning ved anonyme Truselsbreve og i Tilfælde, hvor Optegnelser eller Notater er fundet hos dødfundne Personer.

Foreligger der derimod ikke Mistanke mod nogen, saaledes at Opgaven ikke bliver at anstille en sammenlignende Undersøgelse mellem forelagte Skriftstykker og udtale en

Anskuelse om Identitet eller Ikke-Identitet, vil der almindeligvis ikke blive Anvendelse for Skrifteksperten.

Det ligger saaledes udenfor den Skriftsagkyndiges Felt at besvare Spørgsmaal til en Karakteriseren af en ukendt Forfatter til et Skriftstykke eller at udtale Formodninger om dennes Alder, Kon, Udseende eller Sundhedstilstand, Opgaver, som Grafologerne før i Tiden ofte paatog sig uden at blinke. Den Skriftsagkyndige kan som saadan heller ikke paatage sig at besvare Spørgsmaal om et Dokuments Ælde, om Papirets Ejendommeligheder eller Blækkets Beskaffenhed; disse Spørgsmaal tilkommer det Palæologer og tekniske Sagkyndige at besvare (jfr. f. Eks. H. R. Tid. 19^{01/02}, Side 338 flg.).

Men er end Skriftsagkundskaben saaledes i Almindelighed indskrænket til at være en identitetsprøvende Haandskriftsammenligning, saa gives der dog Tilfælde, hvor den kan være til Hjælp ogsaa, hvor det ikke drejer sig om en Sammenligning mellem flere foreliggende Haandskrifter. Den Skriftsagkyndige vil saaledes undertiden kunne paavise, at et Aktstykke sandsynligvis hidrører fra en Person af fremmed Nationalitet eller dog fra en, som i længere Tid har haft Ophold i et fremmed Land, idet enkelte Bogstaver kan have særegne Former, der er karakteristiske for bestemte Landes Skoleforskrifter; saaledes har England og U. S. A. nogle for dem ejendommelige Former for T og F, Østrig og Syd-Tyskland et særligt o o. s. v. Endvidere vil den Skriftsagkyndige kunne være til Nytte i Sager, hvor der er Spørgsmaal om, hvorvidt en Underskrift — f. Eks. paa en Forsikringsbegæring — er afgivet under en særlig høj Grad af Beruselse; thi vel kan man ikke slutte fra Skriftens Udseende til Tilstedeværelsen af en Rus, idet Haandskriftens forvirrede eller uordentlige Udseende kan have andre Aarsager end Drukenskab; men paastaar den forpligtede at have været sanselos drukken ved Underskriftens Afgivelse, kan den Sagkyndige af Skriftens Udseende med Sikkerhed skønne over, om denne Paastand har Sandsynligheden for sig (jfr. Afhand-

ling om dette Emne af Dr. Georg Meyer i ovennævnte »Archiv für gerichtliche Schriftuntersuchungen« S. 67 flg.).

Den selvfølgelige Forudsætning for Skriftsagkundskaben er, at Skriften er individuel, d. v. s. at hvert Menneske har sin ejendommelige Haandskrift. Imidlertid kan det ikke paa Forhaand siges at være udelukket, at to eller flere Menneskers Haandskrifter kan ligne hinanden i den Grad, at hverken de paagældende selv eller de Sagkyndige kan skelne dem fra hinanden. Dette vil faktisk ogsaa forekomme, og navnlig vil det være Tilfældet med de lidet udviklede Haandskrifter, Børns og uovedes samt med visse Kontor- og Skonkskrifter, der holder fast ved en bestemt Skoleforskrift og mangler alt Særpræg.

Men Skriftsagkundskaben har flere Grænser: Den Skriftsagkyndige vil f. Eks. i Kraft af sin Kyndighed kunne præstere en forstilt Haandskrift, der intet Holdepunkt afgiver for et Identitetsbevis, og det er konstateret, at Hysterikere og hypnotiserede er i Stand til at forstille deres Haandskrift saaledes, at det ikke er muligt i den at genkende deres naturlige Skrift paa noget Punkt (jfr. Marer: »Grafologi og Hypnotisme«, Kbh. 1899 og Busse i »Graph. Monatshefte«, 1907, S. 11).

Maaske bør der allerede i denne Forbindelse erindres om det iøvrigt velkendte Fænomen, at den individuelle Haandskrift er Genstand for en Udvikling svarende til Individets. Barnets, Ynglingens, den modne Mands og Oldingens Haandskrift er forskellig, og jo længere Tid der er forløbet mellem to Skriftudfærdigelser fra samme Person, jo vanskeligere vil det som Regel blive at paavise Forfatteridentiteten; den modne Mands Haandskrift ændres langsomt, men Sygdomme og sjælelige Forstyrrelser kan ogsaa i dette Livsafsnit fremskynde Ændringer, der kan gøre det betænkeligt at benytte en skriftlig Udfærdigelse fra denne Tid til Sammenligning med en ældre eller yngre (jfr. G. Meyer i »Archiv« S. 316 flg.).

Det er Skriftekspertens Opgave at afgive et Identitets-skøn; hans Erklæring bør være ledsaget af en udførlig og fyldig Begrundelse, eller Motivering, der danne Præmisserne til Skønnet. Anføres maa saavel alt, hvad der taler for som alt, hvad der taler imod Identitet; der maa dernæst gøres rede for, hvilken Værdi der maa tillægges de fremhævede Ligheder og Uligheder, idet det afgørende selvfølgelig ikke er disses Kvantitet, men deres Kvalitet. Her er en virkelig Prøvesten for Ekspertens Duelighed; thi som Dr. Schneickert udtalte i Indledningen til sin Erklæring i den Neel'ske Sag: »Bei der Handschriftenvergleichung darf man nie vergessen, dass in identischen Handschriften Unähnlichkeiten und in nicht identischen Handschriften Ähnlichkeiten sehr häufig auftreten.« Hvad det kommer an paa, er at den Sagkyndige bygger sit Skøn paa de Egenheder, der er de mest konstante i Haandskriften, dem der vanskeligst lader sig ændre af Individet selv eller efterligne af andre.

Skonskonklusionen bør selvsagt ikke formuleres som et Skyldig eller Ikke Skyldig, men derimod som en Udtalelse om, hvilken Grad af Mulighed eller Sandsynlighed der er for Identitet eller Ikke-Identitet. De Skriftsagkyndige har desværre ofte gjort sig skyldige i den Fejl i deres Erklæringer at udtale sig med altfor afgjort Sikkerhed for eller imod, som om de frygtede, at det vilde skade deres Anseelse, hvis deres Skøn ikke indeholdt en absolut Afgørelse. Dette er galt. Den Sagkyndige maa først og fremmest være sig sit Ansvar bevidst og end ikke vige tilbage fra at udtale, at han efter det foreliggende ikke anser det for muligt at afgøre, om der er Identitet eller ikke mellem de paagældende Haandskrifters Autores.

Den Skriftsagkyndiges Skøn kan selvfølgelig aldrig være bindende for Retten, men kun have Betydning som et Indiciebevis. Hvilken Betydning Dommeren vil tillægge Skønnet, maa afhænge af, i hvor høj Grad han føler sig overbevist af Ekspertens Udredning, og af hvilke Indicier der iøv-

rigt maatte være tilvejebragt i Sagen. I den kriminelle Sag vil et Skon til Gunst for den Sigtede veje tungere end et Skon, der udtaler sig imod ham.

Den Skriftsagkyndige maa stille visse Fordringer til det Sammenligningsmateriale, der forelægges ham. I første Række maa han sikre sig, at den Mistænkte eller Sigtede erkender, at det hele Skriftmateriale, der er produceret til Sammenligning med det omkvæstionerede Aktstykke, hidrører fra ham, idet det forevises og eventuelt oplæses for ham; det er nemlig flere Gange hændt, at det fremskaffede Sammenligningsmateriale, der angaves at hidrøre fra den Sigtede, i Virkeligheden stammede fra en anden eller endog fra flere andre (jfr. »Graph. Praxis« 1904, S. 45 flg.), hvilket Tilfælde jo navnlig kan forekomme, naar Sammenligningsmaterialet er fremskaffet ved Politiets Beslaglæggelse under en Undersøgelse.

Sammenligningsmaterialet maa, som allerede nævnt, ikke være væsentligt ældre eller yngre end det omkvæstionerede Skriftstykke, og det bør helst foreligge skrevet paa Materiale, der i Art, Format, Lineatur o. s. v. svarer saa noje som muligt til det Aktstykke, hvorom Sagen drejer sig og være forfattet under tilsvarende ydre Forhold og med samme Art Skrivemateriale (Blyant, spids eller bred Pen o. s. v.). Det er ikke mindst af Vigtighed at iagttage dette, hvis en Sigtet affordres Skriftprøver i Retten, idet man ikke kan gaa ud fra, at en Skriftprøve, der efter Anmodning er afgivet i Retten, skrevet staaende, med en uvant Pen og Penneholder og i nervøs eller ophidset Sindstilstand, skal have absolut ydre Lighed med en Skrift, der er produceret hjemme i Ro og Mag ved Skrivebordet med den tilvante Pen.

Det kan jo være af Betydning af faa et Sammenligningsmateriale, der ikke alene bestaar af Breve og Dokumenter, skrevne af Sigtede ved en tidligere Lejlighed, og som man tilfældig eller ved Beslaglæggelse er kommet i Besiddelse af, men som ogsaa omfatter Skriftstykker, der

er han dikterede, og som indeholder de samme Ord som det Skriftstykke, der har foranlediget Sagen. Herved maa man dog have i Erindring, at det meget vel kan hænde, at den Sigtede i Retten afgiver fordrejede Skriftprøver for at bortlede Mistanken fra sig. Paa en tysk Jernbanestation sad saaledes en Herre og gennembladede nogle fremlagte illustrerede Tidsskrifter. Da han var gaaet, bemærkedes det, at der under Billedet af en højtstaaende Personlighed i »Die Woche« med Blyant var skrevet Ordet »Lausebengel«. Da paagældende i Retten blev opfordret til flere Gange at skrive dette Ord med en Blyant, skrev han det seks Gange, men hver Gang paa forskellig Maade, idet han fordrejede sin naturlige Haandskrift og ikke iagttog at skrive Ordet paa samme Maade hver Gang (»Graph. Praxis« 1902 S. 34).

Den Sagkyndige bor som Indledning til sit Skøn udtale sig om Sammenligningsmaterialet og eventuelt fremhæve de Mangler, der maatte være ved dette. Naar der saaledes i den Neel'ske Sag blev forelagt de Skriftsagkyndige til Identitetsprøvelse et anonymt Brev fra Juni 1920, skrevet med Blyant, og et Brev fra Juni 1916, skrevet med Pen, havde der været al mulig Grund for Eksperterne til at gøre opmærksom paa Materialets Utilstrækkelighed og eventuelt foranledige bedre produceret.

Drejer Spørgsmaalet sig om, hvorvidt en Underskrift (paa Testamente, Veksel, Gældsbrief, Kvittering o. s. v.) er falsk eller ikke, bliver der flere Muligheder for den Sagkyndige at have for Øje. Underskriften kan være kalkeret over en ægte Underskrift; den kan være eftertegnet, idet Falskneren har haft en original Underskrift foran sig som Forbillede; den kan endelig være efterlignet med større eller mindre Held, uden at Falskneren har benyttet noget Forbillede.

Er den suspekterede Underskrift kalkeret over en ægte, og denne foreligger i Akterne, vil en Konstatation af, at de to Underskrifter ganske og aldeles dækker hinanden være et tilstrækkeligt Bevis for, at den ene af Underskrifterne er

falsk; thi dette vil aldrig være Tilfældet med ægte Underskrifter.

Er Underskriften eftertegnet efter et Forbillede, Falskneren har haft for Øje under Udførelsen, vil denne Eftertegning ofte kunne konstateres, idet den sædvanlig er udført særligt langsomt, ofte tillige under en nervøs Tilstand, der kan spores i Skriftens Usikkerhed. Eftertegningen vil som Regel foregaa under Tøven og Ophold, naar der skal ses paa Forbilledet, og disse Afbrydelser vil mange Gange kunne konstateres ved Hjælp af Loupe, men endnu sikrere ved særlige Fotograferingsmetoder. Udbedringer og Rettelser, der i disse Tilfælde er almindelige, eftervises paa samme Maade. Ikke sjældent vil den efter tegnede Underskrift være udført med større Skrift end sædvanligt for den ægte, ligesom Bogstavernes Sammenhæng eller Isolering, navnlig Afstanden mellem første Bogstav og det næste, i-Prikkens og andre Overtegns Udseende og Anbringelse og endnu flere Momenter kan afgive betydningsfulde Vidnesbyrd.

Er den ægte Underskrift efterlignet paa fri Haand, uden tilstedeværende Forbillede, vil Falskneriet som Regel være lettest at paavise. Men det maa dog fremhæves, at Efterligningen kan være lykkedes saa fuldkomment, at det ikke er muligt at konstatere, at den paagældende Underskrift ikke er ægte.

Dokumentfalsk kan jo ogsaa foreligge saaledes, at Dokumentets Underskrift er ægte, medens Indholdet er forfalsket, og Opgaven for Eksperten bliver da, ligesom i de fornævnte Tilfælde, den dobbelte at skønne, dels over Antageligheden af at Falsk foreligger, dels over om den Mistænkte er Gerningsmanden.

Ved det anonyme Brevskriveri — hvad enten det nu benyttes til Ærefornærmelser, Angivelser, Sigtelser eller andet — vil Brevskriveren meget ofte benytte sig af en fordrejet Haandskrift, og den Sagkyndige maa derfor, naar en Opgave af denne Art forelægges ham, altid være op-

mærksom paa, at Haandskriften i det paagældende Skriftstykke kan være forstilt.

Undertiden søger den anonyme Brevskriver at skjule sig ved Hjælp af Venstrehaands-Skrivning. Herved bliver Skriften usikker, klodset (i hvert Fald indtil Øvelse er opnaaet), stejlere eller skraa til venstre og større end den naturlige Højrehaandsskrift, ofte med faldende Liniér; men navnlig vil den unaturlige Venstrehaandsskrift røbe sig, hvis et eller flere Bogstaver er skrevet med Speilskrift, hvad der ofte vil være Tilbøjelighed til.

De fleste anonyme Brevskrivere, der benytter sig af en fordrejet Haandskrift, vil gøre Skriften større eller mindre end deres naturlige, gøre den tykkere eller tyndere og navnlig dreje den skraat til venstre, saaledes at den hælder tilbage i Stedet for fremefter. Ofte vil Skriften tillige blive mere usikker og tvungen, faa Lighed med Barnets uovede Haandskrift, ligesom Linieretningen ofte vil være en anden end i den naturlige Skrift. Af disse Forskelligheder gaar det derfor ikke an at slutte til Ikke-Identitet, idet det for enhver vil være den simpleste Sag af Verden at fremkalde saadanne Ændringer af sin Haandskrift. Vanskeligt vil det derimod ofte være at efterligne mere udviklede individuelle Særformer for Bogstaver, og forsaavidt det er forsøgt, vil det ofte være muligt at paavise, at der foreligger en Eftertegning og ikke en naturlig Haandskrift; fremdeles vil det vanskeligt lykkes for den, der i sin naturlige Haandskrift benytter en »rund« Skrift, d. v. s. fra en Nedstreg gaar til næste Opstreg i en Bue uden at danne en skarp Vinkel mellem de to Streger forneden, at gennemføre en forstilt Vinkelskrift eller danne Buerne i m og n foroven, naar han er vant til at danne dem forneden; her som i andre Tilfælde af forstilt Haandskrift vil det oftest være optrædende Tilbagefald til den naturlige Haandskrift, der vil afsløre Forfatteren. Tit vil den anonyme Brevskriver røbe sit Forfatterskab i Graden af Skriftens Bundethed, d. v. s. Antallet af Adskillelser mellem Ordenes Bogstaver, i Brevets Orden

og Klarhed, d. v. s. Afstanden mellem Ord og mellem Linier, Benyttelsen af Margin, Liniernes Orden under hverandre o. s. v. Og blandt det ikke mindst vigtige er endelig det, der for den uindviede staar som rene Biting — og som Anonymus derfor heller ikke agter paa —: Tegnenes, Accenters, i-Prikkers og u-Krollers Form og Anbringelse, derunder ogsaa Tidspunktet for Anbringelsen, d. v. s. om de er sat straks efter, at Bogstavet er skrevet, eller først til Slut, naar Ordet er skrevet færdigt. Endelig bliver at iagttage Størrelse, Bredde og Form af Slojferne i de smaa Langbogstaver (l, f, g o. s. v.), Udsmykning eller Simplificering af Bogstaverne, Udseendet af Slutstregene efter Ordets sidste Bogstav, Forholdet mellem de store og de smaa Bogstavers Højde, Adressens Anbringelse paa Konvolutten o. m. a.

Hvis den anonyme Brevskriver har dækket sig ved i Stedet for sin naturlige Haandskrift at anvende Rundskrift eller anden kaligrafisk Skrift, vanskeliggøres den Sagkyndiges Opgave betydeligt, og dette bliver i endnu højere Grad Tilfældet, naar det paagældende Aktstykke er skrevet med typografisk Skrift, o: eftertegnede Tryktyper; et paalideligt Identitetsskøn vil i mange af saadanne Tilfælde ikke kunne afgives (jfr. nærmere »Graph. Praxis« 1908, S. 64).

Naar man angriber Værdien af det skriftsagkyndige Skøn ved at pege paa de desværre ikke helt faa Tilfælde, i hvilke de Sagkyndige er naaet til stik modsatte Resultater i samme Sag, og de ikke mindre beklagelige, hvor en Skriftsagkyndigs Skøn senere er konstateret at have været urigtigt, maa det være tilladt her overfor at gentage, hvad allerede ovenfor er sagt, at Bristen snarere vil være at finde hos Manden end i Faget. Det er nævnet, at de Sagkyndige undertiden udtaler sig med større Bestemthed end Hensynet til denne Sagkundskabs Begrænsninger gør forsvarligt. Det er ogsaa berørt, at det meget vel kan hænde, at den, der giver sig ud for Sagkyndig paa dette Omraade, slet ikke er det, idet hans Metode ikke er fyldestgørende eller ligefrem

fejlagtig. I en af de i den Neel'ske Sag afgivne Erklæringer er der f. Eks. kun fremhævet et Antal Ligheder mellem de to forelagte Dokumenters Bogstavformer, hvad der afgjort er meget for magert. Som Forholdene er, kan enhver, der blot tiltror sig Evne til Haandskriftsammenligning, kalde sig Ekspert, og Retten eller den private, der har Brug for en saadan, har ikke mindste Garanti for, at den paagældende har nogen virkelig Sagkundskab paa dette Felt. Da Dr. Schneickert fra Berlin blev tilkaldt i Dr. Neels Sag, udtalte en af de optrædende danske Ekspertter — vel for at svække Betydningen af Dr. S.s Skøn — at dennes Navn ikke hidtil var kommet ham for Øre, en Udtalelse, der lyder højst paafaldende for den, der kender Schneickerts Betydning for den moderne Skriftsagkundskab; man spørger uvilkaarligt sig selv, om den paagældendes egen Sagkundskab i dette Tilfælde har været tilstrækkeligt teoretisk funderet. Endelig maa man ogsaa regne med den Mulighed, at den Sagkyndige — sig selv uafvidende — kan være forhaandspaavirket, idet hans Blik kan være mere aabent for de Momenter, der taler til Gunst for den Part, der har engageret ham end for saadanne, som er til Ugunst for hans Klient. Den Sagkyndige bør naturligvis være udelukket fra al Paavirkning, selv den mindste, og han bør ikke kunne mistænkes for at nære nogen Forhaands-Sympati for en bestemt Part.

Den sidst nævnte Ulempe kunde vel i Hovedsagen afhjælpes ved at det i alle Sager — ogsaa civile — blev saaledes, at den sagkyndige Skønsmand udnævntes af Retten og aldrig engageredes af den procederende Part selv.*) Men det vigtigste vilde dog være, om der i alle Tilfælde kunde

*) Kravet om absolut Upartiskhed hos den Sagkyndige bør dog vistnok ogsaa føre til, at enhver der har Ansættelse ved Politi- eller Anklagemyndighederne — i hvert Fald i offentlige Sager — udelukkes fra at optræde som Skriftsekspert, idet disse Beskæftigelser ganske naturligt kan fremavle en Mistænksomhed, der vil være en Fare for et uhildet Skøn. Tilfældet Dr. Neel synes at bekræfte dette.

skabes nogen Sikkerhed for, at den som Skriftkyndig optrædende virkelig har uddannet sig i sit Fag, og det baade teoretisk og praktisk, og deri opnaaet en saadan Kyndighed og Erfaring, at der kan tillægges hans Skøn autoritativ Vægt.

I Tyskland er der i saa Henseende fremsat Forslag om Oprettelsen af et Raad eller en permanent Kommission, sammensat af de mest anerkendte Skriftsagkyndige, der skulde fungere som en Slags Eksamenskommission for dem, der maatte ønske at faa Autorisation som Skriftsagkyndige; ingen, der ikke havde underkastet sig en Prove for Kommissionen, skulde fremtidig kunne udmeldes af Retten som skriftsagkyndig Skønsmand. Kommissionen skulde tillige kunne afgive Overskøn i saadanne Tilfælde, hvor de i en Sag optrædende Skriftsagkyndige var indbyrdes uenige («Archiv» S. 16 flg. og S. 236).

Denne Plan er dog, saa vidt vides, aldrig blevet gennemført, og den lader sig i hvert Fald for Tiden ikke gennemføre her hjemme, allerede fordi der ikke vilde være Sagkyndige nok til at udgøre en Kommission.